

Amharic abstract

ፍሬ-ነገር (አጠቃሎ)

ይህ አንብሮ ከፍተኛ ትምህርት ተኩር የቋንቋ ፖሊሲ አንጻር ጥያቄዎችን በማሸጋገር በኩል ምክንያት የሆኑ ገዢ ዘይቤዎችን (ተረኮችን) ይመረምራል። ጥናቱ የተካሄደው በአገር አቀፍ ደረጃ ሪፖርቶችንና የመንግሥት ሰነዶችን፣ በተቋም ደረጃ ደግሞ በስዊድን ምሳሌ የዩኒቨርሲቲ የቋንቋ ፖሊሲን በመውሰድ ነው። የምርምር ጥያቄዎች በቋንቋ መርሆችና እውቀቶች ላይ ያተኩራሉ።

ግኝቶቹ እንደሚያሳዩት የኢኮኖሚ/የገበያ፣ የአካታችነትና የስኬት ዘይቤዎች አንዱን ከሌላው መለየት በማይቻልበት ደረጃ ርስብረት ተሸምነው ቋንቋዎች በምንና እንዴት እንደሚመዘኑ፣ ባለሙያዎችና ተማሪዎች እንደምንያሉ የቋንቋ እውቀቶች እንደሚፈልጉ መወሰን ችለዋል። ኢኮኖሚያዊ ምክንያትና የገበያ ዋጋ የቋንቋንምንነት በመተርጎምና በዚያውም የተሳተፎንና የብልጽግናን ደረጃ በማጽናት ጎልህ ሚና እየተጫወቱ መምጣታቸውን ግኝቶች ይጠቁማሉ።

የቋንቋ መርሆች ተደርገው የተወሰዱት በዋናነት የስዊድንኛና እንግሊዝኛ ስዩማዊ (ማለትም እንደ አቻ ቋንቋዎች) ቋንቋዎች ናቸው። ስዊድንኛ በብሔራዊ ቋንቋነቱ በደኅንነትና በዲሞክራሲያዊ ምክንያቶች አስፈላጊ፤ የምሁራን የሳይንስ ቋንቋ ጠባቂዎችና የሳይንስ ትምህርት አስተናባሪዎች ቋንቋ ሆኑዋል። እንግሊዝኛ በዐለም ቋንቋነቱ ለሊበራል ምርምርና ለገበያ-መር ትምህርት አስፈላጊ ወይም የማይታለፍ ተብሏል። በሌላ በኩል ግኝቶቹ ለወንድማማችነትና ለዐለም-አቀፋዊ ኃላፊነት በሚሉ አመክንዮዎች ተመራጭ ሆኖ ይታይ ከነበረበት ከ1970ዎቹ ሽግግር ማድረጉንም ያመለክታሉ። እንደ ታዋቂና ተፈጥሯዊ የውጭ ቋንቋነቱ ለሙያ፣ ለሕገ-አልዮትና ለተሳተፎ ተገቢ ሆኖ ተወስዷል።

ግኝቶች እንደሚያመለክቱት በ2000ዎቹ ከፍተኛ ትምህርት የእንግሊዝኛ-ስዊድንኛ ሁለት-ልሳንነት እንጂ ልሳነ-በዝሃነት ትኩረት የሚሰጠው ጉዳይ አልነበረም፤ የኅዳግን ወይም የመጤዎች ቋንቋዎችም እንዲሁ ከከፍተኛ ትምህርት ጋር በተያያዘ ቅጥራት አልነበራቸውም። ለልሳነ-በዙ ተማሪዎችና ምሁራን እምቅ የቋንቋ ተሰጥኦ እውቅና ከመስጠት ይልቅ እንደጉድለት የማየት እሳቤ በሰፊው አለ። የውጭ ተማሪዎችና ምሁራን በእንግሊዝኛና በእንግሊዝኛ ብቻ የተራቀቁ ሆነው ተወስደዋል። የእንግሊዝኛ ቋንቋ ተማሪዎች ለዩኒቨርሲቲዎች አስፈላጊሆነው ተሰለዋል። የገበያ ዋጋና ኃይሎች በእነኚህ ተማሪዎች አማካኝነት ለተማሪዎች ብቻ ሳይሆን ለዩኒቨርሲቲዎችም ስኬት እንዳመጡ ይታሰባል።

በስዊድን ዩኒቨርሲቲዎች የቋንቋ ፖሊሲ የቋንቋ ታሳቢዎችና እውቀቶች የተካተቱበት አሰራር ከአገሪቱ ደረጃ ጋር የሚናበብ መሆኑን ግኝቶች ያስገነዝባሉ። የስዊድንኛና የእንግሊዝኛ ቋንቋዎች የአቻነት መርህ ስዊድንኛን እንደሚቀንሱ ወስዶ፣ እንግሊዝኛን የትምህርት ደረጃ ከፍ ባለ ቁጥር ወሳኝነቱ የሚጨምር አድርጎታል። ተማሪዎችና ባለሙያዎች እንደ ቋንቋ አስተማሪዎች ሁሉ የቋንቋ መሻሻል ያሳያሉ የሚል እሳቤ በሰፊው ይንጸባረቃል። የቋንቋ መርህም በአመዛኙ ከዘወትር-ቋንቋ ንቅናቄ አንጻር የተቃኘ

ቢሆንም ቋንቋን ከሕዝቦች በመነጠል ተቀጥያ፣ መሳሪያ ወይም ቴክኒካዊ ያስመሰሉት የማፍረስና የመስራት ሒደቶችም የራሳቸውን ሚና ተጫውተዋል ማለት ይቻላል።

በመጨረሻ የግኝቶቹ አንደኛዎቻችን ከትምህርታዊ ስራዎች ጋር በማሰናሰል ተገልጿል።